Öğrenme çıktısı: Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliğini sürdürmeye yönelik fikir üretebilme

Herkes İçin Eşit Fırsat

TEMEL İNSAN HAKLARI
Her bireyin yalnızca insan olduğu için sahip olduğu, devredilemez ve vazgeçilemez haklardır.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREY
Fiziksel, zihinsel, duygusal veya gelişimsel açıdan yaşıtlarından farklı ihtiyaçları olan, ek destek ve eğitime ihtiyaç duyan kişidir.

FIRSAT EŞİTLİĞİ
Doğum yeri, cinsiyet, ekonomik durum veya özellikler ne olursa olsun insanların aynı haklara ve imkânlara sahip olmasıdır.

DİKKAT!

Görme, işitme, bedensel yetersizlik, dil ve konuşma bozukluğu, dikkat eksikliği, öğrenme güçlüğü, **özel yetenek**: Hepsi bu tanıma girer.

Herkese açık bir sınıf (temsili)

Anayasa ne diyor?

Madde 10: Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayrım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Örnek: Her çocuğun okula gitmesi, kız ve erkek öğrencilerin aynı şartlarda okuması, okullarda rampa ve asansör bulunması, özel eğitim desteği fırsat eşitliğidir.

Sevgi: İnsanı olduğu gibi kabul etmek. **Şefkat:** İhtiyaç anında destek olmak. **Merhamet:** Başkasının zorluğunu anlayıp duyarlı davranmak. Bu değerler herkesin kendini değerli hissettiği bir toplum kurar.

Neden önemli?

Birey için	Toplum için
Yeteneğini geliştirir, hayaline ulaşır.	Adalet ve barış ortamı oluşur.
Kendini değerli hisseder, öz güveni artar.	Herkesin katıldığı toplum daha güçlü ve huzurlu olur.
Hayata umutla bakar.	Şefkat, anlayış ve merhamet güçlenir.

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

Fırsat eşitliği **herkese aynı şeyi vermek** değildir. Herkesin kendi ihtiyacına uygun destekle aynı haklara ulaşabilmesidir.

Önemli olan bakış açısı

Tekerlekli sandalye kullanan öğrenci çok iyi resim yapabilir, işitme yetersizliği olan çocuk sporda parlayabilir. Onlara acımak değil, **empatiyle yaklaşmak** ve imkân tanımak gerekir. Hepsi herkesle aynı haklara sahip, değerli insanlardır.

Özel gereksinimin nedenleri

- Doğuştan durumlar
- Kazalar
- Hastalıklar
- Çevresel etkenler

Sınıftan bir örnek

Tahtayı göremeyen öğrenciye gözlük sağlamak ya da onu öne oturtmak fırsat eşitliğidir.

Öğrenme çıktısı: Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliğini sürdürmeye yönelik fikir üretebilme

Engelleri Birlikte Kaldıralım

Alan	Uygulama	Sağladığı
Eğitim	Kaynaştırma ve bütünleştirme, bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP), evde ve hastanede eğitim	Yaşıtlarıyla birlikte eğitim
Ulaşım, bina	Rampa, asansör, kaldırımda takip şeridi, araç içi erişilebilirlik	Güvenli ve bağımsız hareket
İletişim	İşaret dili, Braille (kabartma) alfabesi	Bilgiye ulaşma
Sağlık	Sağlık hizmetine kolay erişim, evde bakım	Tedaviye ulaşma
İstihdam	İş hayatına katılımı destekleyen düzenlemeler	Kendi geçimini sağlama
Bakım	Umut Evleri, gündüz bakım, kısa mola ve özel bakım merkezleri; aile yanında olamayınca geçici ve misafir (yatılı) bakım	Öz bakım, aileye zaman
Sosyal hayat	Kastamonu'da atlı terapi, Fethiye'de engelsiz plaj	Gelişim, sosyal katılım

Kısa mola merkezi nedir?

Özel gereksinimli bireyler uzmanlarla eğlenceli ve öğretici etkinlikler yaparken ailelerin de kendi işlerine ve sosyal hayata zaman ayırmasını sağlayan merkezlerdir. Yani hem bireyi hem aileyi destekler.

BUNU UNUTMA

Bu haklar **yasalarla güvence altındadır**. Kamu binaları ve ulaşım araçları herkes için erişilebilir olmalıdır.

Azim dolu hayatlar

Batuhan Eruçar

Millî yüzücü. Serebral palsi ile doğdu. Havuz bulamayınca annesi antrenör oldu. 120'den fazla madalya kazandı. Çanakkale Anzak Koyu Yüzme Yarışı'nı birincilikle bitirdi. Kurduğu kulüpte ücretsiz yüzme öğretti.

Sare Aydın

Psikiyatri uzmanı. Omurilik felci nedeniyle 11 yaşına kadar okula gidemedi. Sonra sınıf atladı, tıp fakültesini birincilikle bitirdi.

Yusuf Akgün

Ressam. Altı yaşında bir kazada iki kolunu kaybetti. Ağzıyla resim yapmayı öğrendi, sergiler açtı, ödüller aldı, sporla da uğraştı.

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

Bu örneklerde başarının sırrı iki yanlıdır: Kişinin **azim ve kararlılığı**, çevrenin **desteği ve fırsat vermesi**. Biri eksik olursa başarı zorlaşır.

Sen ne yapabilirsin?

- → Yardım etmeden önce sor
- → Rampayı ve engelli yerini işgal etme
- → Alay edilmesine izin verme
- → Takip şeridine eşya koyma
- → Oyuna ve gruba dâhil et
- → Yeteneğini fark et, destekle

Sınıfça dene: Bir öğrencinin gözü, eşinin kolu bağlıyken birlikte balon toplayın. Konuşmadan yön göstermek ne kadar zor? Bu oyun, iş birliğini ve empatiyi hissettirir. Ardından hayatı kolaylaştıracak bir öneri yazın.

Notlarım

Kendimi Deniyorum

A. Doğru mu, yanlış mı?

Cümle doğruysa "D", yanlışsa "Y" yazınız.

☐ 1. Özel yetenekli bireyler de özel gereksinimli birey tanımına girer.
☐ 2. Fırsat eşitliği yalnızca eğitimle ilgilidir.
☐ 3. Anayasa'ya göre herkes kanun önünde eşittir.
☐ 4. Takip şeridi görme yetersizliği olanlara yardımcı olur.
☐ 5. Özel gereksinimli bireyler sporda başarılı olamaz.

B. Eşleştirelim

Kavramın harfini ilgili açıklamanın başındaki kutuya yazınız.

A) Braille	☐	Kaldırımda yön gösteren düzenleme
B) Takip şeridi	☐	Tekerlekli sandalye için eğimli geçiş
C) Rampa	☐	Uzmanlarla etkinlik yapılırken aileye zaman kazandıran merkez
D) BEP	☐	Kabartma yazı
E) Kısa mola merkezi	☐	Öğrenciye özel hazırlanan eğitim planı

C. Boşlukları dolduralım

Kelimeler: **kaynaştırma** **işaret** **10.** **fırsat**

1. Herkesin aynı haklara sahip olmasına ..... eşitliği denir.
2. Kanun önünde eşitlik Anayasa'nın ..... maddesindedir.
3. Yaşıtlarıyla aynı sınıfta eğitime ..... eğitimi denir.
4. İşitme yetersizliği olanlar ..... dilini kullanabilir.

D. Düşünelim, yorumlayalım

1. Yiğit tekerlekli sandalye kullanmaktadır. Okulunda rampa ve asansör yoktur, bu yüzden üst kattaki kütüphaneye çıkamamaktadır.

a) Bu durumda Yiğit'in hangi hakkı zarar görmektedir?
b) Okul ve arkadaşlarının yapabileceği birer çözüm yazınız.

2. Yusuf Akgün iki kolunu kaybetmesine rağmen ağzıyla resim yaparak sergiler açmıştır.

a) Bu örnek hangi değerleri gösterir? İki tanesini yazınız.
b) Fırsat eşitliğinin topluma iki katkısını yazınız.

Bu konunun şarkısını Onur Akmeşe YouTube kanalından dinlemeyi unutmayın!